

**JAARBOEK
VAN HET
 EUROPEES
GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN
PENNINGKUNDE**

INHOUDSTAFEL

Verantwoordelijken van het EGMP en afdelingen van het EGMP	I
Verslag van de AV van het EGMP FV in Izegem (25/V/2024)	V

Laurens AERNOUT	
Laminatiefouten bij Belgische munten	1
Philippe BODET	
De kleine anepigrafische denieren uitgegeven in Vilvoorde onder Hendrik I, hertog van Brabant	11
Gust CAMBRÉ	
De Munt van dag tot dag – Dagelijkse werking, beheer en rendabiliteit van het Brussels muntatelier, 1649-1695	30
Yvo DE CRAEMERE	
<i>Stongs, bongs en zeyghels</i> in Brugge	140
Arnaud GRISPEN & Laurens AERNOUT	
Een nieuwe variant van het klein type <i>Atomium</i> met de ontwerper André Waterkeyn op de voorzijde	175
Peter SIMOENS	
De 25 aanwezigheidspenningen van de Ieperse Gemeenteraad (1849-1872)	179
Arnaud GRISPEN & Laurens AERNOUT	
Een nieuwe variant van de medaille <i>Expo 1958</i> met Sint-Maarten (type 2)	195
Patrick PASMANS	
Twee types prijspenningen uitgereikt door de Landsbond der Belgische Bakkersbazen in 1961	197
Jan MOENS	
Recensie van Hugo VANHOUDT & John SAUNDERS, <i>The Gold Coinage of the Low Countries (Belgium, Luxembourg, The Netherlands)</i>	199
Luc VANDAMME & Jan MOENS	
Rechtzetting bij het artikel <i>Een tot nog toe onbekende munt/proefslag (?) van de Luxemburgse 1 franc type 'Maaister'</i> , Luc VANDAMME & Jan MOENS, JEGMP 2022, p. 214-218	199

DE MUNT VAN DAG TOT DAG

DAGELIJKSE WERKING, BEHEER EN RENDABILITEIT

VAN HET BRUSSELS MUNTATELIER, 1649-1695

Gust CAMBRÉ*

Inleiding

OP MAANDAG 23 OKTOBER 2017 sloeg de Koninklijke Munt van België haar laatste munten in het munthuis van Brussel^[1]. De Belgische hoofdstad was sinds 1744 de laatste plaats van aanmunting in de Habsburgse Nederlanden tijdens het *Ancien Régime* en zette deze traditie voort tot in de 21ste eeuw. Die lange periode van muntslag, gestart in 1420 en tussen 1612 en 1793 en nadien sporadisch met (het hoofdje van Sint-Michiel) als atelierteken, maakt de Munt van Brussel bijzonder interessant voor onderzoek, zeker omdat de historiografie m.b.t. de muntproductie in Brabant voor de 17de (en 18de) eeuw nog heel wat lacunes bevat die extra aandacht verdienen^[2]. Niet enkel werd er naar economische thema's uit deze periode opvallend minder onderzoek gedaan dan naar thema's uit de voorgaande eeuwen, bovendien is deze periode erg interessant door de Frans-Nederlandse en Negenjarige Oorlogen die als conjuncturele factoren ongetwijfeld een invloed hadden op de economie. Daarnaast verscheen er tot op heden – tenminste voor de Habsburgse Nederlanden – nog geen studie die de dagelijkse werking en het beheer van één specifiek muntatelier in een bepaalde periode behandelt. De werken die hierbij het dichtst in de buurt komen zijn bijvoorbeeld een boekje over de Gelderse muntrekeningen van één muntmeester uit de late 15de eeuw, een artikel over de Brusselse muntateliers door de eeuwen heen, of een werk over de muntproductie in het Mechelse muntatelier onder de Bourgondische vorst Filips de Schone^[3]. Het gaat dus om publicaties die ofwel thematisch en geografisch erg beperkt zijn en over een langere periode handelen, ofwel gaan over een periode in de vroegere Nieuwe Tijd of een regio buiten de Habsburgse Nederlanden.

Het Brussels muntatelier is om een aantal redenen erg interessant. Zo vervulde het een pioniersrol in de mechanisatie van de muntslag hier te lande, en was het dan ook het eerste atelier waar het aanmuntingsproces volledig gemechaniseerd werd. Daarnaast zorgde een – wegens geldgebrek – nalatig beheer regelmatig voor problemen bij het onderhoud van de infrastructuur of de betaling van de lonen van het personeel. Tot overmaat van ramp werd het gebouw gedeeltelijk verwoest tijdens het Frans bombardement van Brussel medio augustus 1695^[4].

* Dit artikel is een bewerkte versie van de masterproef (academiejaar 2017/18) van de auteur, met als promotor prof.dr. Erik Aerts, KULeuven. Met dank aan Jan Moens en Willy Geets voor de talrijke hoofdzakelijk cijfermatige aanvullingen, vooral in hfst. 4 en 5 + bijl. 4 t.e.m. 24.

[1] *De Standaard* (23/X/2017), 'Koninklijke Munt van België slaat geen munten meer'; *Het Belgische Munthuis*, 'De Koninklijke Munt van België sluit haar deuren'.

[2] De Witte 1899; Aerts & Van Cauwenberghe 1987, p. 76; Aerts 2011, p. 421.

[3] Groustra-Werdekker 2013; Coekelberghs 1989; Geets 2017.

[4] Coekelberghs 1989, p. 12; Smolderen 2007, p. 41; Janssens 1957, p. 1.

Bent u geïnteresseerd in het vervolg van dit artikel?

***Neem dan contact op met het EGMP
voor de aankoop van het Jaarboek 2024***